

Samorząd zawodowy lekarzy weterynarii

- prawidła i stereotypy

Włodzimierz Sławecki

Wśród wolności i praw człowieka mieszczą się między innymi wolności i prawa socjalne i ekonomiczne, a wśród nich te, które wiążą się z wykonywaniem zawodu. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 65 ust. 1 stanowi: „Każdemu zapewnia się wolność wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy. Wyjątki określa ustawa” (1).

Nasza ustawa z 21 grudnia 1990r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych w zgodzie z jej zamysłem, a także w zgodzie z przesłankami art. 17 ust. 1 Konstytucji RP ogranicza wolność wykonywania zawodu lekarza weterynarii poprzez wprowadzenie zasady obligatoryjnej przynależności do struktur samorządu zawodowego. Stanowią o tym między innymi przepisy art. 17 ustawy, jego ustęp 1 i 2. (Ustęp 3 tego artykułu jest niekonsekwencją. Stanowi wyraźną sprzeczność w stosunku do zasady obligatoryjności i z tego powodu w rozważaniach uznać go należy za niebyły).

Jak wynika ze spostrzeżeń poczynionych przed laty przez dr Teresę Malinowską, które do dzisiaj nie straciły niczego ze swojej trafności, mamy do czynienia z następującą sytuacją: „Z punktu formalnoprawnego ukończenie studiów weterynaryjnych nie jest wystarczające do rozpoczęcia wykonywania zawodu lekarza weterynarii. Aby rozpocząć zawodową działalność lekarz zobowiązany jest dopełnić pewnych formalności. (...) Lekarz weterynarii przed podjęciem wykonywania zawodu zobowiązany jest uzyskać wpis do rejestru członków okręgowej izby lekarsko-weterynaryjnej, na terenie której zawód będzie wykonywał. Do rejestru członków okręgowej izby lekarsko-weterynaryjnej może być wpisany lekarz

weterynarii wprawdzie zamierzający wykonywać zawód na terenie danej okręgowej izby lekarsko-weterynaryjnej, ale tylko taki, który posiada prawo do wykonywania zawodu”(2).

Z kolei: „Sam fakt uzyskania wyłącznie prawa wykonywania zawodu jest niezbędnym warunkiem do jego posiadania, ale nie jest wystarczającym warunkiem do wykonywania zawodu. Aby zawód wykonywać, należy to prawo nie tylko uzyskać ale i posiadać a ponadto być wpisanym do rejestru członków izby lekarsko-weterynaryjnej”(3).

Prowadzenie rejestru członków izby lekarsko-weterynaryjnej, w myśl art. 10.2 pkt 2 ustawy, należy do zadań samorządu. Wymagania w tym względzie określone są w jej art. 17. W myśl art. 17.1b niezbędne informacje umożliwiające dokonanie wpisu do rejestru członków dostarcza zainteresowany lekarz weterynarii. Sam wpis do rejestru członków okręgowej izby lekarsko-weterynaryjnej jest prostą czynnością administracyjną i niepotrzebna jest do tego kolegialna decyzja rady. Niepotrzebna jest więc uchwała rady a potwierdzenie dokonania wpisu, zgodnie z art. 17.1a pkt 12, kwituje podpisem jedna osoba.

Formalnie zatem od momentu wpisania lekarza weterynarii do rejestru członków izby właściwej ze względu na zamierzone miejsce wykonywania zawodu z mocy prawa nabywa on (wymienione w art. 19-22 ustawy) prawa i obowiązki członka samorządu. W rzeczywistości momentem tym jest, po spełnieniu określonych przepisami ustawy wymogów, rozpoczęcie wykonywania zawodu. Decyduje o tym następujące brzmienie art. 17 ust. 1 Konstytucji RP: „W drodze ustawy można tworzyć samorządy zawodowe reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego...” (1).

Niestety większość zmian w ustawie z 1990r. wprowadzonych przez kolejne jej nowelizacje opiera się na zgoła odmiennym założeniu, w myśl którego członkiem samorządu zawodowego jest każdy lekarz weterynarii, który posiada prawo wykonywania zawodu. Nieistotny z tego punktu widzenia jest fakt czy zawód jest wykonywany, czy nie.

Niefortunne konsekwencje takiego założenia widoczne są w poszczególnych artykułach ustawy, a także w uchwałach KRL-W oraz w uchwałach podejmowanych przez

rady izb okręgowych. Wprowadzony do ustawy art. 39.1 pkt 17 stanowi, że Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna „określa jednolite zasady numerowania zaświadczeń o prawie wykonywania zawodu lekarza weterynarii przez okręgowe rady lekarsko-weterynaryjne, sposób prowadzenia rejestru członków okręgowej izby lekarsko-weterynaryjnej, a także przekazywania danych z tego rejestru do Centralnego Rejestru Lekarzy Weterynarii Rzeczypospolitej Polskiej”(4).

Powstała na mocy tego przepisu uchwała KRL-W z dnia 11 maja 2004r. nr 79/2004/III, nie tylko podejmuje kwestie wymienione w tym artykule, ale wręcz wykracza poza jego zakres tematyczny, bezpodstawnie wprowadzając do stosowania wzór uchwały wg § 6 pkt 1: „w sprawie przyznania prawa wykonywania zawodu lekarza weterynarii, stanowiący załącznik nr 1” (5).

Ponadto, co też warto jest sobie uświadamiać, „rejestr lekarzy weterynarii posiadających prawo wykonywania zawodu” (jak jest zapisane w § 1.2 wzoru uchwały wg załącznika nr 1) nie jest tożsamy z „rejestrem członków okręgowej izby lekarsko-weterynaryjnej”, o którym mówi tytuł uchwały nr 79. Centralny Rejestr Lekarzy Weterynarii Rzeczypospolitej Polskiej pełni natomiast rolę odpowiednika „listy lekarzy weterynarii”, o której mówiła pierwotna wersja ustawy z 21 grudnia 1990r. (Dz.U. z 1991r. nr 8, poz. 27). Art. 10.2 pkt 2 brzmiał wtedy następująco: „Zadania określone w ust. 1 samorząd wykonuje w szczególności przez:

...

2) prowadzenie rejestru członków izby i listy lekarzy weterynarii uprawnionych do wykonywania zawodu” (6).

Zmieniony nowelą z 2003r. art. 51 ust. 3 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych również budzi poważne kontrowersje. W chwili obecnej Trybunał Konstytucyjny bada jego zgodność z art. 65 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP ponieważ wniosek w tej sprawie złożył Rzecznik Praw Obywatelskich. Art. 51.3 zgodnie

z jego teraźniejszym zapisem brzmi następująco: „Kara pozbawienia prawa wykonywania zawodu powoduje skreślenie z rejestru członków okręgowej izby lekarsko-weterynaryjnej bez prawa ubiegania się o ponowne uzyskanie prawa wykonywania zawodu lekarza weterynarii” (4).

Za logiczne wyjaśnienie treści tego przepisu... „konia z rządem” (!), a tak w ogóle: czyż niepotrzebna jest nowa ustawa?

Wszelka działalność władz samorządu, także zaniechanie działań wiąże się zawsze z alternatywą, o której mówił w swojej homilii o. Jerzy Bursiło: „Człowiekowi można służyć albo w imię wartości uniwersalnych, niezmiennych i dobrych dla ludzi, albo można służyć sobie, fikcyjnym celom i ze szkodą dla ludzi” (7).

Piśmiennictwo

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej .Dz.U. z 1997r. nr 78, poz. 483.
2. Malinowska T.: Stwierdzenie prawa wykonywania zawodu lekarza weterynarii. „Życie Wet. 2003 , 78 ,140-142 .
3. Malinowska T.: Prawo wykonywania zawodu lekarsko-weterynaryjnego. „Życie Wet.1998 , 73 , 212-214 .
4. Ustawa z dnia 21 grudnia 1990r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych. Dz.U. z 2009r. nr 93 , poz. 767.
5. Uchwała KRL-W z dnia 11 maja 2004r. nr 79/2004/III w sprawie prowadzenia rejestru członków okręgowej izby lekarsko-weterynaryjnej oraz przekazywania danych z tych rejestrów do Centralnego Rejestru Lekarzy Weterynarii Rzeczypospolitej Polskiej. „Życie Wet. 2004 , 79 , 470-473 .

6. Ustawa z dnia 21 grudnia 1990r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych .Dz.U. z 1991r. nr 8 ,poz . 27 .
7. Homilia o. Jerzego Bursiło - „Życie Wet.” 2009,84,613-615 .

Lekarz wet. Włodzimierz Sławecki
Gabinet Weterynaryjny „Liber - Vet”,
Liszna 129,21-515 Sławatycze